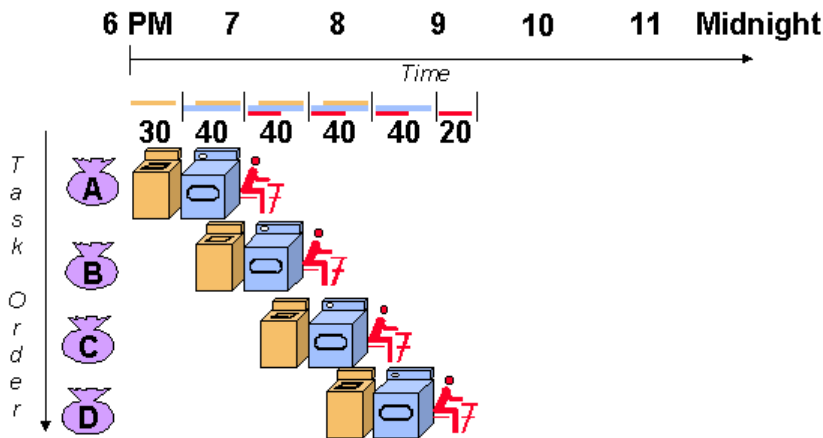

M16 Víceprocesorové a víceúlohové systémy

#technicke_vybaveni_pocitacu

Paralelizace

- rozdělení úlohy na menší části, které jsou následně prováděny současně
- zvyšuje efektivitu a rychlost zpracování
- implementace na úrovni *hardwaru* - vícejádrové procesory softwaru - algoritmy

Důvody

- zkrácení doby zpracování - podprogramy jsou spouštěny současně, dosahující rychlejšího výsledku než sériové zprac. (viz M12 Pipeline CPU)
- zjednodušení algoritmu - použito ke zjednodušení problému na menší části řešené samostatně
- lepší využití zdrojů - rozdělením práce se zabráňuje situace, kdy jeden procesor pracuje naplno a ostatní čekají

Výhody a nedostatky

- výhody
 - rychlejší zpracování
 - zvládnutí více práce současně
 - snadnější rozšíření - přidáním stroji další procesor program poběží ještě rychleji
 - čistší kód (*v některých případech*) - snadnější řešení složitých úloh
- nevýhody
 - složitější kód a odhalování chyb v něm (+ větší riziko výskytu)
 - komunikace - podprogramy potřebují mezi sebou komunikovat; komunikace je zdrojem režie, předávání mezivýsledků aj.
 - nemožnost paralelizace - pokud vlákno musí čekat na výsledek druhé, pak nemusí být paralelizace neoptimálnější řešení

Multiprocessing

- počítačový koncept se schopností nezávisle provádět procesy současně za pomoci více procesorů

symetrický

- všechny procesory jsou si rovnocenné
- mají přístup ke stejným zdrojům (paměť, IO zařízení)
- jsou stejného typu
- operační systém plánuje úlohy tak, aby byly úlohy rovnoměrně rozděleny mezi všechny dostupné procesory
- dají se jednoduše implementovat a rozšiřovat; rozšiřitelnost je omezená

- určena pro širokou škálu využití

nesymetrický

- procesory mohou být rozdílné (různý typ, odlišný výkon, jiný přístup k různým zdrojům)
- procesory jsou specializované pro různé úlohy
- paměti či periférie nemusí být sdíleny stejně mezi procesory
- operační systém nemusí mít plnou kontrolu pro všechny procesory
- master CPU - řídí celý systém; slave CPU - vykonává specifické úlohy
- grafické karty - mají CPU navíc pro ostatní úlohy
- menší využitelnost tohoto konceptu - úpadek

HW podpora pro systémy se souběžným zpracováním více úloh

- multijádrové procesory
 - každé jádro zpracovává instrukce a provádí úkoly nezávisle na ostatních jádrech
 - počet jader od 2 do 64
- hyperthreading
 - schopnost jednoho fyzického jádra simulovat více (logických) jader (asi 2 jádra?)
 - schopnost dosažena sdílením instrukční fronty a registrů
 - menší nárůst výkonu oproti multicore CPU
- víceprocesorové systémy
 - pro náročné úkoly vyžadující maximální výpoč. výkon
 - každý procesor má svou paměť nebo část společné
 - třeba optimalizovat pro každý procesor takt
- paměť
 - kapacita RAM by měla odpovídat požadavkům náročnosti na výkon
 - vícekánalová paměť umožňuje paralelní přístup → větší propustnost
 - využití cache paměti
- IO systémy - rychlejší čtení a zápis výhodou (načítání z/do paměti)
- akcelerátory - specifické procesory pro zrychlení určitých úloh, jako je zpracování signálu nebo strojového učení

Multitasking

- schopnost vykonávat několik úloh zdánlivě současně
- užitečný pro vyplnění krátkých prodlev (například čekání na stažení souboru)
- při nenáročných kombinacích může vést ke zvýšení produktivity

preemptivní

- operační systém má plnou kontrolu na přidělování procesoru jednotlivým úlohám - neposlouchá požadavky aplikace
- operační systém uděluje procesorový čas různým programům v krátkých úsecích (v řádu milisekund); po uplynutí časového úseku systém přepne pozornost na jinou úlohu ve frontě, i přes nedokončení předešlé úlohy
- před přepnutím úlohy je stav předešlé úlohy uložen do paměti
- spravedlivé rozdělení procesoru - jeden program "nezablokuje" celý systém
- oddělení úloh zajišťuje, že chyby v jedné úloze nemají vliv na ostatní úlohy

nepreemptivní

- nechává operační systém samotné programy rozhodovat, kdy uvolní procesor pro další úlohy
- postup multitaskingu
 1. OS přidělí procesor spuštěnému programu
 2. program využívá procesor, dokud ho sám dobrovolně neuvolní pomocí systémového volání
 3. OS následně přepne procesor na jiný program z fronty úloh
- z hlediska návrhu a implementace je jednodušší než preemptivní

- vhodný pro aplikace s pevně daným chováním v reálném čase
- využito ve starších verzích OS (např. Win3.x)

Context switch

- proces přepínání mezi běžícími vlákny a procesy tak, aby vypadalo, že běží současně
- před přepnutím operační systém uloží stav běžícího procesu do paměti
- výskyt
 - volání systémových služeb - při volání operace vyžadující privilegie operační systém přepne do režimu jádra pomocí context switche
 - přerušeni
- operační systém využívá context switch k maximálnímu možnému využití sdílených zdrojů
- zabraňuje konfliktům při přístupu ke sdíleným prostředkům
- nevhodný při/v
 - Hard Real-Time systémech - Hard Real-Time systémy vyžadují přesný časový limit pro odezvy; context switch je zde nevhodný neboť může způsobovat zpoždění
 - systémy s nízkou latencí - switch může zvýšit latenci a snížit výkon
 - v některých embedded systémech může být context switch příliš nákladný, nebo úplně zbytečný
- průběh
 1. uložení stavu - operační systém uloží stav procesu (obsah registrů, ukazatel na zásobník, stav paměti atd.)
 2. zvolení nového procesu - na základě plánovacího procesu
 3. načtení a obnovení nového procesu - operační systém načte (uložený) stav nového procesu a obnoví jeho proces

TCP/IP

- softwarový zprostředkovatel organizace / arbitrážní vrstva pro komunikaci mezi "jádry"